

Nuuk, 13. juni 2014

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut imaattunik apeqquteqarpunga.

Innuttaasut Kalaallit Nunaanni politiinik qanoq naammaginnitsiginerannut piaartumik misissuisoqarnissaa qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut qanoq iliuseqarnialersaarpap?

(Inatsisartuni ilaasortaqa Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Tungavilersuut:

Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarsuup aallarnigaanik 1990-kkut qiteqquneranni innuttaasut Kalaallit Nunaanni politiinik qanoq naammaginnitsiginerannut misissuisitsisoqarpoq. (1)

Danmarkimi innuttaasut akornanni politiinik qanoq naammaginnitsigineranut misissuinerit kingulliit 2008-mi aamma 2010-mi ingerlanneqarput. Tamannalu polititigut aaqqissuusseqqinnermut 1. januar 2007-miit atuutilersumut atatillugu pivoq.

Kalaallilli Nunaanni – ilisimasakka naapertorlugit – Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarsuarli misissuisitsimmat kingorna suli misissuisoqaqqinngilaq. Maannalu kalaallit innuttaasut politiinik qanoq naammaginnitsiginerannut misissuisimanermit ukiut 20-ngajaat qaangiussimalerput. (2)

Taamaniilli Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarsuup inassutigisai tungavigalugit nunatsinni eqqartuussiveqarneq annertuumik aaqqissuusviginerarsimavoq. Soorlu aamma politit aaqqissuusviginerarsimasut, politidistriktet 16-iusimasut politiregioninit 5-aasunit immikkoortortaqaqarfilinnit taarserneqarsimallutik, nunalu tamakkerlugu piareersimaffiusumik centraleqalersimasoq (vagtcentral).

Tamanna tungavigalugu aaqqissuusseqqissimanerit innuttaasut nunatsinni politiinik qanoq naammaginnitsiginerannut sunniuteqarsimanersut misissuiffigissallugit

naapertuupput – aamma Kalaallit Nunaanni politiit sulinerminni sutigut pitsanngor-
saasoqarnissaanik sutigullu innuttaasunik sullissilluarnerunissamik nukittorsaanissa-
nik paasisaqaqqullugit.

- (1) Innuttaasut politiillu – Kalaallit Nunaanni innuttaasut politiit sulinerannut atatillugu misilittagaat isumaallu”. Henrik Skydsberg, april 1996. Kalaallit Nunaanni Eqqar-
tuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarsuup saqqummersitaa.
- (2) Nunatsinni politiit sulinerannut ataatsimut isigalugu qanoq naammagisimaarinnit-
siginermut misissuinerup takutippaa 81%-it naammagisimaarinnittut 19%-illu
naammaginninngitsut. Politiit suliassanik pingaarnersiunerannut tunngatillugu in-
nuttaasut 53%-ii isumaqarput paasisitsiniaanerusinnaasut pinerlunnissamullu pi-
naveersaartitsinermut tunngatillugu ilinniartitsinerusinnaasut. 48%-it hashimut
suliat suli pingaartinneqarnerulernissaannik kissaateqarput, 43%-illu isumaqarlu-
tik pinerluffigineqarsimasut politiiniit aallunneqarnerusinnaasut.

Misissuineruttaa q takutippaa innuttaasut toqqaannartumik politiinik attaveqarsi-
masut qanoq naam-magisimaarinnitsigisut. Politiinut namminneq saaffiginnissi-
masut 80%-ii naamma-gisimaarinnipput, 20%-illu politiinik naammaginninnatik.
Tassani innuttaasut poli-tiinit pilertortumik ikioqqusimasut 74%-ii naammagisi-
maarinnipput. Politiit nam-minneq saaffiginninnerisigut innuttaasut attavigineqar-
simasut 78%-ii naammagi-simaarinnipput, 22%-iilu naammaginnigatik, tigusarin-
ninnerit eqqarsaatigalugit 67%-it naammagisimaarinnillutik, 33%-it naammagin-
ninngitsut.